

135 . Mangalia | Județ: Constanța | Punct: str. Oituz, Stația de betoane | Anul: 2001

Anul: 2001

Cod RAN: 60491.11

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca greacă, Epoca elenistică, Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie, Epoca medievală timpurie

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Nicolae Alexandru, Robert Constantin, Mihai Ionescu

Instituții: Muzeul de Arheologie "Callatis", Mangalia, Muzeul de Arheologie "Callatis", Mangalia, Școala Generală nr. 3 Mangalia

Raport

În urma cercetării prezentate, ce constituie în același timp o nouă contribuție la cunoașterea necropolei romano-bizantine a cetății Callatis, se impun următoarele observații:

Mormintele cercetate nu au făcut parte cronologic numai din epoca romano-bizantină, așa cum semnalaseră cercetările anterioare, ci și din epoca elenistică și din cea romană, acoperind astfel întreaga perioadă de existență a cetății.

O statistică din punct de vedere al încadrării cronologice a mormintelor evidențiază următoarele:

- a. Au fost cercetate 6 morminte de epoca elenistică, din care un mormânt de tip hypogeu, un rug funerar, două morminte în cistă de piatră și două morminte de incinerare
- b. Mormintele de epocă romană cercetate sunt în număr de trei, datarea fiind asigurată de orientarea N-S a mormintelor cu craniul spre S și, bineînțeles, de analogiile cu mormintele cercetate anterior atât la Callatis, cât și la Tomis și Histria.
- c. Mormintele de epocă romano-bizantină, în număr de 168, pot fi încadrate în mai multe categorii, după cum urmează:
 1. Morminte în cistă de piatră realizate din plăci masive din calcar, netencuite.
 2. Morminte în cistă de piatră realizate din plăci mari de calcar tencuite la rosturi cu mortar.
 3. Morminte în cistă de piatră realizată din blochete de calcar de mai mici dimensiuni.
 4. Morminte de tip hypogeu.
 5. Morminte de inhumare în groapă simplă acoperite cu dale din calcar.
 6. Morminte în groapă simplă mărginite pe una din laturi cu blochete de calcar.
 7. Morminte în cistă realizată din tegulae.
 8. Morminte în groapă simplă acoperite cu tegulae așezate în două ape.
 9. Morminte în groapă simplă acoperite cu tegulae așezate orizontal.
 10. Morminte în groapă simplă.
 11. Mormânt în amfor.

O altă remarcă în privința prezentei cercetări ar fi raportul dintre numărul mormintelor de adulți și cel al mormintelor de copii. În acest sens este de subliniat numărul mare al mormintelor de copii și de adolescenți, ceea ce indică o rată destul de mare a mortalității în rândul acestei categorii a populației callatiene din a doua în epoca romano-bizantină.

Cu privire la același aspect poate fi remarcat numărul mai mare al mormintelor de copii în jumătatea de S a zonei cercetate.

Cu privire la tipologia mormintelor, numărul celor în groapă simplă este mult mai mare decât al celor în cistă, iar cele de tip hypogeu nu sunt decât două, din care unul a fost distrus, iar celălalt violat încă din antichitate, aceasta spre deosebire de zonele cercetate la V și S-V de prezentul perimetru, unde numărul mormintelor de tip hypogeu era cu mult mai mare, 5 morminte.

Se poate face o distincție între partea de S și cea de N a zonei cercetate și în privința numărului de morminte, acesta fiind mai mare în zona de N, deci, zona de N fiind mai aproape de centrul necropolei, nu întâmplător aici fiind mai multe morminte în cistă de piatră.

De remarcat este faptul că atât prezenta cercetare, cât și cercetarea din punctul Biogaz, au relevat și morminte de epocă elenistică și romană, fapt care infirmă o teorie mai veche, și anume că la Callatis zonele de necropolă romano-bizantină le respectă pe acelea de epocă elenistică și romană. E drept că mormintele elenistice și romane nu sunt în număr mare și că mormintele romano-bizantine predomină.

Un aspect inedit este identificarea a nouă morminte în care craniul scheletului a fost deformat încă din copilărie prin strângere cu niște chingi din piele, rezultatul fiind craniile în formă de turn. Trebuie subliniată în acest caz orientarea creștină a acestor morminte ce aparțin unor alogeni.

Marea necropolă romano-bizantină a Callatisului se află la cca. 1,5 km V de incinta cetății în această epocă și, în același timp, în apropierea semitei ce lega cetatea Callatis de Tropaeum Traiani; în acest sens amintim un miliar descoperit în zona cimitirului satului Arsa.

Nu în ultimul rând, atât orientarea mormintelor, E-V, cu unele mici devieri, orientarea și poziția scheletelor încadrează cea mai mare parte a mormintelor în rândul celor creștine și subliniază caracterul creștin al acestei zone a necropolei callatiene, precum și raspândirea pe care a cunoscut-o religia creștină în această perioadă.

Informații suplimentare online

[Raportul 1422 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
